

Abdelkrim, parcours van een vrijheidsstrijder

Eerste druk, augustus 2012

© 2012 Ali Idrissi

Vertaald door: Mustafa Aarab

Correcties: Haala Aarab

Foto's: privécollectie Aischa Abdelkrim Alkhatabi

ISBN: 978-90-484-2550-1

NUR: 697

Uitgever: Free Musketeers, Zoetermeer

www.freemusketeers.nl

Hoewel aan de totstandkoming van deze uitgave de uiterste zorg is besteed, aanvaarden de auteur en uitgever geen aansprakelijkheid voor eventuele fouten en onvolkomenheden, noch voor de directe of indirecte gevolgen hiervan.

Niets uit deze uitgave mag zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever worden openbaar gemaakt of verveelvoudigd, waaronder begrepen het reproduceren door middel van druk, offset, fotokopie of microfilm of in enige digitale, elektronische, optische of andere vorm of (en dit geldt zonodig in aanvulling op het auteursrecht) het reproduceren (I) ten behoeve van een onderneming, organisatie of instelling of (II) voor eigen oefening, studie of gebruik welk(e) niet strikt privé van aard is.

Ali Idrissi

Vertaald door Mustafa Arab

**Abdelkrim, parcours van
een vrijheidsstrijder**

Toewijding

Aan de ziel van iedere strijder die gehoor heeft gegeven aan de oproep van de natie in de tijden van nood en beproeving, de tijden waarin de officiële autoriteiten dachten dat er niets te doen was, behalve zich aan de bezetters te onderwerpen.

Aan iedereen die de strijd is aangegaan om het land en de soevereiniteit van het volk te beschermen, iedereen die niet aarzelde om zich op te offeren voor het land zonder te wachten op de lof van wie dan ook. Aan hen die de digniteit en de waardigheid van het land hebben gered, waardoor Marokko een plaats binnen de internationale gemeenschap heeft kunnen veroveren.

Aan iedereen die ons heeft geleerd hoe wij voor ons land moeten opkomen en hoe we de waarden zoals vrijheid, rechtvaardigheid en mensenrechten moeten verdedigen.

Aan mijn ouders Fattouch Boutahar Amezian Al Idrissi en El Hadi Ben Haddou Al Idrissi.

Aan hen allemaal draag ik dit boek op, hopen dat ik bijgedragen heb aan het 'terugbetalen' van een deel van de schuld ten opzichte van ons land.

Inhoudsopgave

Toewijding	5
Voorwoord tweede editie	9
Voorwoord door de veteraan Hachemi Ben Abdeslam Tod	14
Inleiding	18
Hoofdstuk 1 De tijden van Abdelkrim: belangrijke historische achtergronden	30
Hoofdstuk 2 De bevrijdingsoorlog van 1921-1926 Feiten	58
Hoofdstuk 3 Rifrepubliek	71
Hoofdstuk 4 Voorbij de verduisteringsmentaliteit	106
Hoofdstuk 5 Abdelkrim en zijn familie in ballingschap	137
Hoofdstuk 6 Abdelkrim en de Marokkaane politieke elite	161
Hoofdstuk 7 De strategie van Abdelkrim om Noord Afrika te bevrijden	181
Hoofdstuk 8 Van Anwal naar de propaganda voor het kolonialisme	213
Bibliografie	228

2010, Ali Idrissi

Oorspronkelijke titel van het boek

Abdelkrim alkhattabi, een gegijzelde geschiedenis

Oorspronkelijke uitgave: Thifraz, Al Hoceima, Marokko, 2010

De Nederlandse vertaling: Mustafa Aarab

De auteur heeft de vertaler geautoriseerd de Nederlandse editie aan te passen waar het nodig is. Alle wijzigingen en aanpassingen, waaronder de titel van het boek, die zijn aangebracht, werden door de auteur goedgekeurd.

Met dank voor correctiebijdragen geleverd door Haala Aarab.

Dank aan Aischa Abdelkrim Alkhattabi die een aantal foto's uit haar privé album ter onze beschikking heeft gesteld.

Voorwoord tweede editie

Ik heb mijn vriend en collega Ali Idrissi gefeliciteerd met de publicatie van zijn boek *Abdelkrim Alkhattabi, een gegijzelde geschiedenis*. Dat heb ik gedaan door middel van een artikel in de krant Al Alam, waarin ik de ideeën van de auteur heb samengevat. Deze keer feliciteer ik hem in dit voorwoord met de publicatie van de tweede editie. *Abdelkrim Alkhattabi, een gegijzelde geschiedenis* is een geschikte titel voor een boek over in het bijzonder een moderne Rifijnse politicus en over het Rifgebergte in het algemeen. Het gebeurt nauwelijks dat het onderwerp ‘Abdelkrim’ wordt behandeld in het schrijven van de moderne geschiedenis. Wanneer dit wel gebeurt, dan wordt het accent vaak alleen gelegd op het feit dat Abdelkrim Alkhattabi een verzetsleider is die veel militaire successen heeft geboekt en dat hij een voorbeeld is geworden voor het verzet tegen het kolonialisme in veel landen. Men praat alleen over Abdelkrim om zijn bijzondere ervaring in de bestrijding van het kolonialisme in de twintigste eeuw te “erkennen”, om hem vervolgens geografisch in het Rifgebied op te sluiten.

Ik denk dat de relevantie van het boek van collega en vriend Ali Idrissi ligt in zijn bestrijding van deze onterechte houding ten opzichte van de persoon van Mohamed Abdelkrim Alkhattabi en het Rifgebied. Ali Idrissi spant zich in dit boek zeker in om de genie van deze leider in het voeren van oorlog te laten zien, maar dit is op zich niet het essentiële onderwerp van zijn onderzoek. Hij probeert in eerste instantie het licht te werpen op wat nog veel belangrijker is dan het militaire aspect in de ervaring van Abdelkrim, namelijk de politieke visies die zijn oorlog tegen de Spanjaarden en de Fransen hebben gencadreerd.

Door deze benadering die Idrissi voorstelt, kunnen we Abdelkrim uit het historische archief halen om zijn ervaring opnieuw te bestuderen, wij kunnen daardoor deze ervaring niet meer binnen de contouren van het Rifgebied opsluiten.

Abdelkrim heeft uiteindelijk het gewapende verzet gelanceerd om-

dat hij een onvoorwaardelijke onafhankelijkheid wilde afdwingen, een onvoorwaardelijke onafhankelijkheid die een daadwerkelijke soevereiniteit en burgerschap van de bevolking kan waarborgen. Hij koos voor het gewapende verzet omdat hij bewust was van het belang en de betekenis van wat de staat betekent in de context van de moderniteit en omdat hij ook bewust was van wat de politieke macht in dezelfde context betekent. Hij profiteerde van de situatie die gegeneerd is door het kolonialisme, de situatie waarin de onrechtvaardige politieke macht in dienst is van een kleine hebbelijke minderheid die naar meer rijkdommen en welvaart streeft, terwijl de onderworpen meerderheid doelwit blijft van onderdrukking en uitsluiting. Volgens Idrissi was de gewapende strijd voor Alkhattabi een middel om een politiek systeem te funderen op basis van bepaalde mechanismen die de onrechtvaardigheid bestrijden, een systeem dat gegrond moet worden op een 'contractuele constitutie' en op "onafhankelijke instituties" zodat er gelijkheid ontstaat tussen verschillende bevolkingsgroepen en zodat de sociale rechtvaardigheid en mensenrechten gerespecteerd kunnen worden.

De auteur van het boek *Abdelkrim Alkhattabi, een gegijzeld geschiedenis* streeft naar de onthulling van de oorzaken die de Marokkaanse politieke elite het politieke gedachtegoed van Abdelkrim laat negeren en denigreren. Deze oorzaken liggen volgens hem in het verlangen naar een monolithische politieke macht ten koste van de rationele kritische benadering van deze macht zelf, het heiligen van het doel ten koste van het middel. Idrissi was wat dit punt betreft, en veel andere punten die hij in het boek bespreekt, filosoof en historicus tegelijkertijd. Hij staat altijd stil bij de betekenis van de evenementen, want het evenement is altijd geladen met een betekenis die door de onderzoeker geanalyseerd, gedecodeerd en geconstrueerd dient te worden. Om gestalte te geven aan de betekenis van een evenement, moet de onderzoeker rekening houden met de betekenis van andere evenementen die verband hebben met het onderzochte evenement. Dit aan een kant, en aan de andere kant moeten de evenementen met alle details in hun historische context geplaatst worden.

In dit boek focust Ali Idrissi zich op de verdediging van het idee dat